

БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“

МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ

УТВЪРЖДАВАМ!

РЕКТОР:

(Проф. д-р С. Сотиров)

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Област на висше образование:	7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
Професионално направление:	7.5. ЗДРАВНИ ГРИЖИ
Специалност:	РЕХАБИЛИТАТОР
Образователно-квалификационна степен:	ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР
Професионална квалификация:	РЕХАБИЛИТАТОР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2025 г.

I. Обща характеристика на професията „Рехабилитатор“

Рехабилитаторът е лице с висше образование в професионално направление "Здравни грижи", което при завършване на висшето си образование получава образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър" и професионална квалификация "рехабилитатор".

Рехабилитаторът участва активно при осъществяването на медицинската рехабилитация. Работи по назначение на лекуващия лекар клиницист, лекаря по физикална и рехабилитационна медицина и методическото ръководство на кинезитерапевта/физиотерапевта. Рехабилитаторът участва в изработването на рехабилитационната програма, творчески и самостоятелно я изпълнява. Работи в екип с други медицински специалисти - медицинска сестра, акушерка, логопед, психолог, ерготерапевт, социален работник и др. Медицинската рехабилитация е комплекс от лечебно възстановителни педагогически и социално икономически мероприятия, с които се цели профилактика на инвалидизацията, лечение и възстановяване на анатомическата цялост и функционалното равновесие на организма, като се развиват резервни и компенсаторни възможности с оглед пълно възстановяване на трудоспособността или приспособяване към друга подходяща за инвалидизирания пациент дейност. Съвременното схващане за понятието рехабилитация е широко и включва в себе си медицинската, педагогическата, социалната и професионалната рехабилитация, които са неразривно свързани помежду си, което налага специалиста рехабилитатор да познава добре отделните клонове на рехабилитацията и да прилага добри комуникативни способности за да осъществява връзката с останалите кадри в екипната си дейност.

Квалификационната характеристика, учебният план на специалността и учебните програми са изготвени в съответствие и при спазване на ЗВО, Наредбата за ЕДИ и Наредбата за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища и са утвърдени от Академичния съвет на Университета.

Учебният план по специалността включва задължителни, избираеми и факултативни учебни дисциплини и практическа подготовка, която се осъществява в учебно-практически бази, утвърдени от Колежния съвет на МК, с които Висшето учебно заведение е сключило договор.

Обучението е с продължителност по учебен план 3 години/ шест семестъра, като последния семестър е държавен стаж, с общ минимален хорариум **4160 академични часа и 211 кредита.**

II. Обем на теоретичната и практическа подготовка на рехабилитатора

Обемът на теоретическата и практическата подготовка на рехабилитатора е съобразен с Единните държавни изисквания, новостите в професията, нормативните документи, променените обществено-икономически условия, образователните стандарти и изискванията на страната и Европейският съюз.

Специалистът рехабилитатор трябва да има следните компетенции:

1. Медико-биологични знания

- Да познава анатомо-физиологичните особености на човешкия организъм и принципите на основните двигателни дейности. Структурните и функционалните промени в организма на човека и причините, които обуславят тяхното възникване и протичане;
- Да познава клиничните прояви на органичните и функционалните заболявания на нервната система, ортопедичните и травматичните заболявания на опорно-двигателния апарат, хирургичните заболявания, заболяванията в детската възраст, гериатрията, вътрешни болести и на половата система.

2. Хуманитарно-социални знания по медицинска психология, етика, деонтология и психиатрия за осъществяване на контакт с болния и адекватно поведение в зависимост от неговото психическо състояние.

3. Специални знания в областта на:

- Кинезитерапията;
- Лечебния масаж;
- Електро-и светлолечението;
- Топлолечението;
- Водолечението;
- Балнеолечението;
- Пелоидотерапията;
- Курортолечението;
- Основи на ерготерапията и ергономията.

Теоретичното и практично обучение подготвя рехабилитатора да прилага средствата на кинезитерапията и преформирания физикални фактори според лекарските предписания в рехабилитационната програма на пациента.

В областта на кинезитерапията:

- Да познава принципите, целите и задачите на кинезитерапията при различните заболявания и изборително да прилага средствата и формите на кинезитерапията в зависимост от индивидуалните особености на всеки пациент като адекватно ги дозира;
- Да познава и прилага методите на активната и пасивната кинезитерапия - лечение чрез положение, мануална мобилизация на периферните стави и ставите на гръбначния стълб, да владее постизометричната релаксация и редресиращите манипулации;
- Компетентно да прилага специалните методики на Кабат, Бобат, Войта;
- Да знае принципите и методиката на суспензионната и пулитерапията;
- Подводната гимнастика;
- Екстензионното лечение;
- Теренното лечение;
- Механотерапията;
- Игротерапията.

В областта на лечебния масаж:

- Точно да овладее теоретическите основи и техниката на лечебния масаж, да познава добре физиологичното действие на масажа върху отделните органи и системи;
- Да прилага на практика адекватно според заболяването отделните видове масаж:
 - мануален;
 - апаратен / пневмомасаж, хидромасаж, механичен масаж/;
 - рефлекторен масаж: съединително тъканен, сегментарен, периостален;
 - акупресура, шиацу, зонотерапия;
 - лимфодренажен масаж;
 - спортен масаж;
 - арома масаж;
 - козметичен масаж;
- Да познава изискванията към масажиста масажирания помещенията за прилагане на масаж;
- Да умее да комбинира лечебния масаж с останалите рехабилитационни мероприятия.

В областта на физикалната терапия и курортолечението:

- Да е запознат с физическите основи на електролечението, светлолечението, водолечението, топлолечението и криотерапията;
- Да познава принципното устройство на физиотерапевтичните апарати;
- Да прилага електростимулация и да съдейства на физиотерапевта в провеждане на електродиагностиката и лазертерапията;
- Да познава физиологичното действие на физиопроцедурите показанията и противопоказанията при тяхното прилагане;
- Да е запознат с техниката на безопасност и да умее да дава първа помощ в случай на инцидент свързан с прилагането на физиотерапевтичните процедури;
- Да познава българските минерални води и целоиди и техните еквиваленти в чужбина, методиките им на приложение и показанията и противопоказанията при тяхното прилагане;
- Да познава спецификите на различните климати в страната, методиките им на приложение и показанията и противопоказанията при тяхното използване при рехабилитацията;
- Да е запознат със спецификата на работа в СПА център.

В областта на ерготерапията и ергономията:

- Рехабилитаторът трябва да има определени знания в трудовите процеси, използвани за лечебна цел в процеса на медицинската рехабилитация, както и физиологичното действие на отделните трудови дейности.

- Да познава техническите и помощни средства / протези, ортопедични средства. технически средства за дейности от ежедневиия живот и технически средства за производствени нужди/.
- Да изготвя ерготерапевтична програма.
- Да набелязва правилните мерки в професионалното преориентиране при инвалидизирани пациенти с цел тяхната ресоциализация.

Студентите рехабилитатори по време на обучението си придобиват знания и практически умения за извършване по назначение от лекаря на следните измервания и тестове, които подпомагат осъществяването на анализ и оценка на състоянието на пациента и обективизирват резултата от рехабилитацията:

- ъглометрия
- сантиметрия
- мануално-мускулно тестване
- тестване на мускулен дисбаланс
- тестване на походка.
- динамометрия
- плантография
- велоргометрия
- изследване подвижността на ставите на гръбначен стълб и периферните стави
- артериално налягане
- пулс
- електродиагностика /под ръководството на лекар/

III. Обем на дейността, която трябва да извършва

Рехабилитаторът при завършване на своето обучение, трябва да бъде подготвен да извършва следните дейности:

1. Участва в провеждането на комплексна рехабилитация на деца и възрастни под ръководството на лекар специалист по физикална и рехабилитационна медицина при следните заболявания:

- ортопедични и травматологични заболявания и спортни травми
- възпалителни и дегенеративни ставни заболявания
- неврологични заболявания на ЦНС и ПНС
- сърдечно-съдови заболявания
- дихателни заболявания
- заболявания на ендокринната система
- заболявания на храносмилателната система
- заболявания на отделителната система
- заболявания на половата система
- психически заболявания

2. Участва в ресоциализацията и рерадаптацията на пациент с инвалидност чрез:

- обучение в дейности от ежедневието и бита
 - обучение за ползване на помощни средства
 - обучение в трудови дейности
 - провежда домашна рехабилитация и обучава и неговите близки
 - подпомага инвалидизираните лица в тяхното адаптиране в семейна и социална среда
3. Да изготвя и провежда програми за профилактика и закаляване на деца и възрастни.
4. Да участва в научни и научно-практически разработки в сферата на физикалната и рехабилитационна медицина.

Практическата подготовка се осъществява чрез:

1. Учебно-клинична практика – 1065 часа (от I до V семестър);
2. Лятна стажантска клинична практика – след II семестър - 70ч., след IV сем.-170ч.);
3. Клиничен преддипломен стаж – 800 часа (15 седмици - през VI-ти семестър).

Дипломиране:

1. Държавен изпит по кинезитерапия – теоретичен и практичен;
2. Държавен изпит по лечебен масаж – теоретичен и практичен;
3. Държавен изпит по физикална терапия – теоретичен и практичен;
4. Защита на курсова работа.

IV. Реализация и развитие:

Получената професионална компетентност позволява на рехабилитатора под ръководството на лекар специалист по физикална и рехабилитационна медицина да намери успешна реализация в следните области на медицинската практика:

- В отделенията по физикална терапия и рехабилитация в системата на здравни заведения за доболнична и болнична помощ:
 - Медико-диагностични центрове;
 - Диагностично-консултативни центрове /ДКЦ/, Многопрофилни болници за активно лечение;
 - Болници за долекуване и продължително лечение,
 - Специализирани болници за рехабилитация;
- В специализирани рехабилитационни центрове;
- В специализирани детски заведения за деца с увреждания;
- В домове за медико-социални грижи, за стари хора, хосписи;
- В балнеохотели и СПА, Таласо и Уелнес центрове;
- Кабинети по кинезитерапия, масаж, физикална терапия;
- В спортни и фитнес центрове, вкл. работа със спортисти в спортни отбори;
- Домашна рехабилитация.

Получената професионална компетентност позволява на рехабилитатора:

* Да провежда комплексната рехабилитационна програма, като творчески прилага средства, методики и дейности, които подпомагат функционалното възстановяване на пациента, максимално използвайки и развивайки техните физически и психически способности и спомага за подобряване качеството им на живот;

* Да повишава професионалната си квалификация, чрез системата на следдипломно обучение;

* Да продължи образованието си в образователно-квалификационна степен „магистър“ в професионално направление "Здравни грижи".

Квалификационната характеристика е отворен документ, който подлежи на актуализация в зависимост от реформите в здравеопазването и нуждите на потребителите. Квалификационната характеристика е в съответствие с изискванията на Наредбата за единните държавни изисквания и е насочена към формирането на професионалисти, подготвени да работят в условията на съвременната система на здравеопазването.

Настоящата характеристика е актуализирана на: Колежен съвет на МК с Протокол № 9/25. 07.2025 г. и утвърдена на Академичен съвет с протокол № 47 /25 . 09 .2025 г.